

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Валерій СОРОКА
05.10.2022

06-02-77S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ		ANALYSIS OF FINANCIAL SECURITY	
Шифр за ОП	БК4.1	Code in Educational Program	
Освітній рівень: магістерський (другий)		Educational level: Master's (second)	
Галузь знань: Управління та адміністрування	07	Field of knowledge: Management and Administration	
Спеціальність: Облік і оподаткування	071	Field of study: Accounting and taxation	

Силабус навчальної дисципліни «Аналіз фінансової безпеки» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Рівне. НУВГП. 2022. 13 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/24141/>

Розробник силабусу: *Міклуха О.Л., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту*

Силабус схвалений на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол № 2 від **“19” вересня 2022 року**

Завідувач кафедри: *е-підпис Позняковська Н.М., к.е.н., доцент*

Керівник освітньої програми: *е-підпис О.О.Осадча, д.е.н., професор*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол №1 від **“19” вересня 2022 року**

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *е-підпис Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

СЗ №-4472 в ЕДО

© Міклуха О.Л., 2022
© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Облік і оподаткування</i>
Спеціальність	<i>071 Облік і оподаткування</i>
Рік навчання, семестр	<i>1, 2</i>
Кількість кредитів	<i>4,5</i>
Лекції:	<i>22 години (денна форма); 6 години (заочна форма)</i>
Практичні заняття:	<i>24 годин (денна форма); 8 годин (заочна форма)</i>
Самостійна робота:	<i>89 годин (денна форма) 121 годин (заочна форма)</i>
Форма навчання:	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Міклуха О.Л., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Вікіситет

<http://wiki.nuwm.edu.ua>

ORCID

ORCID ID: 0000-0003-0618-3277

Як комунікувати

o.l.miklukha@nuwm.edu.ua

тел. 098-406-802-9

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

**Анотація
навчальної
дисципліни,
в т.ч. мета та цілі**

Методика та практичні навички здійснення аналізу фінансової безпеки є невід'ємним складником формування професійної компетентності й важливою передумовою забезпечення фінансової безпеки підприємства. Програма передбачає комплексне навчання методики та організації здійснення аналізу фінансової безпеки в рамках компетентного підходу.

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань та вмінь із аналізу фінансової безпеки підприємства як складової економічної та національної безпеки держави.

Завдання дисципліни «Аналіз фінансової безпеки»: засвоєння теоретичних засад аналізу фінансової безпеки; набуття практичних навичок використання прийомів і методів аналізу фінансової безпеки.

Методи викладання та технології: проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія, опитування, презентації, тестування, кумулятивне оцінювання, модульний контроль, case study /аналіз ситуації та інші.

**Посилання на
розміщення
навчальної
дисципліни на
навчальній
платформі Moodle**

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2044>

Компетентності

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.
СК05. Здатність застосовувати методи і методики

аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

СК08. Здатність виконувати адміністративно- управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Програмні результати навчання

ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Економічна компетентність, здатність до навчання, критичне мислення, робота в групі, креативність, вміння оцінювати ризики та приймати рішення, комплексне вирішення проблем та інші.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовний модуль 1. Аналіз фінансової безпеки держави

Тема 1. Теоретичні засади аналізу фінансової безпеки держави

1. Фінансова безпека в системі економічної безпеки держави.
2. Сутність фінансової безпеки держави.
3. Складові фінансової безпеки держави та їх загальна характеристика.
4. Індикатори фінансової безпеки держави.

Тема 2. Податкова безпека як складова фінансової безпеки

1. Податкова безпека: її сутність, значення та рівні
2. Податковий ризик: сутність, види та методи його визначення
3. Типи податкових стратегій

Тема 3. Аналіз бюджетної безпеки

1. Поняття бюджетної безпеки держави
2. Головні індикатори бюджетної безпеки держави
3. Загрози національним інтересам у бюджетній сфері та механізм посилення бюджетної безпеки держави

Тема 4. Аналіз валютної безпеки

1. Нормативне забезпечення
2. Індикатори валютної безпеки
3. Валютна позиція

Змістовний модуль 2. Методика аналізу фінансової безпеки підприємства.

Тема 5. Теоретичні засади аналізу фінансової безпеки підприємства

1. Фінансова безпека підприємства: суть та місце в системі економічної безпеки держави.
2. Поняття та основні елементи системи фінансової безпеки підприємства.
3. Функції і завдання аналізу фінансової безпеки підприємства.

Тема 6. Організація фінансової безпеки підприємства.

1. Організація управління системою фінансової безпеки підприємства.
2. Суб'єкти зовнішнього та внутрішнього середовища фінансової безпеки підприємства.
3. Політика фінансової безпеки підприємства.

Тема 7. Загрози фінансовій безпеці підприємства.

1. Поняття загроз фінансової безпеки підприємства.
2. Критерії оцінки фінансової безпеки підприємства.
3. Класифікація загроз фінансовій безпеці

Тема 8. Аналіз рівня фінансової безпеки підприємства

- 1.Методи визначення рівня фінансової безпеки підприємства.
- 2.Індикатори фінансової безпеки підприємства.
- 3.Інтегральна оцінка фінансової безпеки підприємства.
- 4.Ресурсно-функціональний метод.
- 5.Програмно-цільовий метод.
- 6.Скоринговий метод оцінки рівня фінансової безпеки (метод балів або ранговий метод).
- 7.Паспорт фінансової безпеки підприємства.

Тема 9. Аналіз фінансової безпеки підприємства на основі оцінки ризику банкрутства

1. Поняття банкрутства.
2. Аналіз ризику банкрутства підприємства.
3. Дискримінантний аналіз.
4. Моделі Альтмана, Бівера, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Терещенко.

Тема 10. Аналіз фінансових ризиків підприємства

1. Сутність та елементи фінансових ризиків.
2. Види фінансових ризиків.
3. Методи зниження фінансових ризиків.
4. Визначення рівня ризику

Тема 11. Антикризове фінансове управління підприємством

- 1.Фінансова криза та її класифікаційні ознаки.
- 2.Антикризове фінансове управління підприємством.
- 3.Система раннього попередження та реагування та її індикатори.
- 4.Санація.

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно засвоїти теоретичний матеріал та виконати індивідуальні завдання, вчасно скласти модульні контролі знань.

За вчасне та якісне виконання завдань студент отримує такі обов'язкові бали:

60 балів за результатами перевірки засвоєння теоретичного матеріалу; виконання індивідуальних завдань;

20 балів – модульний контроль 1;

20 балів – модульний контроль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: написання і презентацію на заняттях, семінарах, форумах есе, тез, статей за темою курсу. Тема дослідницької роботи студент обирає та погоджує/консультується із викладачем.

Модульний контроль проходить у формі тестування на університетській платформі MOODLE. У тесті 30 запитань різної складності:

рівень 1 – 10 запитань по 0, 5 балів (5 балів), рівень 2 – 10 запитань по 0,5 балів (5 балів), рівень 3 – 10 запитання по 1,0 балу (10 балів).

Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції:

<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentrnezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Дисципліни, що передують вивченню даного курсу: аналіз господарської діяльності, державний фінансовий контроль, звітність підприємств, управлінський облік, аналітична практика, цифрові технології в управлінні

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, залучатись до виконання завдань наукової теми кафедри обліку і аудиту, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення та науковий досвід викладача курсу як науковця, виконавця кандидатської та докторської дисертацій, інших наукових робіт, у якості наукового консультанта здобувачів при виконанні наукових робіт, керівника студентського наукового гуртка «Наука +».

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про національну безпеку України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Кодекс України з процедур банкрутства URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Стратегія національної безпеки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Проект «Концепція фінансової безпеки України». Розробники: д.е.н. Барановський О.І., кандидати економічних наук Блащук Ю.О., Пузяк М.І., Новошинська Л.В., Резнікова О.О., Романченко О.В., Стасюк Ф.Ф., Фещенко В.В. URL: <https://www.ufin.com.ua>.
5. Порядок проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, та підготовки на запити суду, прокуратури або іншого уповноваженого органу висновків про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
6. Меліхова Т. О. Узагальнення методичних підходів до оцінки рівня економічної безпеки підприємства з метою вибору оптимальних для діагностування зовнішніх та внутрішніх загроз / Т. О. Меліхова // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2018. – № 2. – С. 38–50.
7. Погосова М. Ю. Аналіз методичного забезпечення оцінювання фінансової безпеки підприємства / М. Ю. Погосова, В. С. Лебедева // Экономические науки. – URL: <http://www.rusnauka.com>. (дата звернення 29.12.2019).
8. Ткаченко І.П., Кіланчук Ю.В., Педченко І.В. Прогнозування фінансової безпеки підприємства з використанням лінгвістичного класифікатора. Інфраструктура ринку. 2017. № 8. С. 173–179.
9. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних і юридичних спеціальностей усіх форм навчання / С.М. Фролов, О.В. Козьменко, А.О. Бойко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.М. Фролова. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 332 с.

10. Тимошенко К. С. Фінансовий механізм фінансової безпеки суб'єктів підприємництва. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук URL: <http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/>(дата звернення 29.12.2019).

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)

Дедлайни та перекладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядоку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право здобувача вищої освіти на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Порядок здачі модульних контролів регулюється <http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdi/навч-наук-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю, здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал, що може призвести до виникнення академічної заборгованості.

За списування під час виконання окремих завдань здобувачу вищої освіти знижується оцінка або не зараховується завдання залежно від часу виявлення та ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП: <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувач може не відпрацьовувати пропущене заняття, проте бали за це заняття він не отримає. За бажанням здобувач може виконати та захистити завдання пропущеного заняття з поважної причини та отримати бали.

Відпрацювання аудиторних занять можуть бути здійснені впродовж 2-х тижнів (14 календарних днів),

починаючи з моменту, коли студент має знову приступити до занять (завершилася дія відповідної поважної причини), але не пізніше дня початку залікового тижня у відповідному семестрі. Поважними причинами пропуску студентом аудиторних занять можуть бути хвороба, виклик до суду, правоохоронних органів чи до військового комісаріату; відрядження; сімейні обставини тощо, що мають бути підтверджені документально — лікарняний, медична довідка, повістка, тощо. Порядок відпрацювання пропущених занять визначає викладач. Результати оцінювання всіх складових поточного контролю фіксуються в електронному журналі обліку навчальної роботи студентів академічної групи.

Здобувач має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно опрацювати пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2071>.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати ноутбуки, планшети.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Також здобувачі можуть самостійно пройти на платформах Prometheus, Coursera та інших курси з питань методики та організації наукових досліджень, рекомендовано відвідування семінарів ресурсу «Clarivate Analytics українською», актуальна інформація щодо проведення яких є за посиланням <https://www.facebook.com/-WoS.Ukrainianin>. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово здобувачі заохочуються до проходження онлайн-опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП. Результати опитування здобувачів надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно з врахуванням наукових досягнень у галузі обліку і оподаткування, нормативних вимог до апробації та оформлення результатів наукових досліджень.

Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно обговорення та додаткового розгляду окремих питань наукових досліджень, відвідування семінарів, тренінгів у рамках неформальної освіти.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>.

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Передбачено залучення до проведення лекційних і практичних занять, семінарів фахівців Рівненського відділення "ПОЛІТОН" Рівненської філії акціонерного товариства комерційного банку "ПРИВАТБАНК," Регіонального відділення Фонду державного майна України по Рівненській та Житомирській областях, провідних компаній Рівненщини

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблено процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу

Національного університету водного господарства та природокористування: <http://er3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://er3.nuwm.edu.ua/19458/>.

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів :

- електронні бібліотеки: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

- Як знайти статтю у Scopus: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

- База періодичних видань: <https://www.scimagoir.com/>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Лектор Міклуха О.М., к.е.н., доцент